

בשולי תמרון

הערכות והערות

עם סיום תרגיל-הטיבותי
במבצע היתקלות, התקרמות ומרדף.

נקודות דגש ליחידות מסתערות

מאת ר' ש

כל הבא לבחון את מעשן ונהגן של היחידות המסתערות (בין בתמרון ובין בקרב) יגיע ללא-קושי למסקנה כי המחלקה בחיל הרגלים, והפלוגה בחיל השריון, הן יחידות קרב המכילות בתוך עצמן את הנשק הנדרש לפעולה מהירה, לכוח הלם ולעצמת-האש הנחוצה בקרב, — מבלי שהדבר יפגע בניידותן. דבר נוסף המאפיין אותן הוא שמנהיג אחד, הנמצא מלפנים, מסוגל ללא קושי לפקד עליהן ישירות בקרב.

נתון זה אף מתחזק לנוכח העובדה שהכיתה הרובאית, שהיא יחידת-משנה של מחלקה-רובאית — ומחלקת-טנקים, שהיא יחידת-משנה של פלוגת הטנקים — תוכלנה לבצע פעולות עצמאיות רק במקרים בודדים או במצבים מיוחדים.

לכל יחידה כזאת, בהתאם לתכונותיה, טוח אש-יעילה האופייני לה. מכאן המושג של גודל יחידת-הסתערות, המסוגלת, בהתאם למצב ובכוחות עצמה, או לבצע איגוף ולהשיג בדרך זו את הנדרש ממנה, או לבצע משימתה על ידי טקטיקה מובהקת של הסתערות. יותר מבכל דרג אחר, טמון המפתח להצלחת יחידות כאלו ברמת המנהיגות הניתנת להן. כי כאן, יותר מבכל דרג אחר, נודעת חשיבות מכרעת להעזה, תבונה תפעול, ותקיפות החלטה. שכן רק מנהיגות דינמית, "מנהיגות מלפנים", תוכל לנצל במבצעי התקפה את מלוא ההפעלה האפשרית של כל העצמה המצויה נגד האויב; ובמבצעי הגנה — רק היא שתוכל להגשים התנגדות עד האיש האחרון. מכאן שבדרג זה, יותר מבכל דרג אחר, תלויים הצלחה או כשלון בצינור הפיקוד.

הרבה נדרש מהמפקד; ומותר לומר אפילו יותר מזה: — המפקד הוא המפתח להצלחה. לימוד קרבות יצביע לכן בבירור על תכונותיו של מפקד אמיתי, שדרך שליטתו היא לא ע"י כתיבת הנחיות אלא ע"י פקודות משימה קצרות, הנשענות על תרגולות בדוקות. רשימת הסגולות אינה קצרה: — כושר פיסי, תבונה, חוש נייכות, תכונה התקפית וקור-רוח. אולם ברשימה זו חסר עדיין משהו. והוא: — התנהגות והופעה שיזכרוה באמון אנשי יחידתו, שיבטחו בו ויאהבוהו! זהו גורם מנצח בקרב — וזהו הסיפוק הגדול ביותר של מפקד. השגת נתון זה, כפי שמלמדנו הנסיון, מצריכה אימון בשטחים רבים. בייחוד — תהיה השגתו מותנית בתוצאות האימון בכל הקשור בשימוש באש, בניצול הלילה כמחסה מאש ומתצפית, בניצול פני הקרקע, ועיקר הוא שתוצאות האימון הזה יביאו לאחריהם לרמה גבוהה ומתורגלת הן במבצעי התקפה והן במבצעי הגנה.

מפקד חייב להחזיר באנשיו — ע"י אימון תרגול והסברה — את ההכרה והתחושה שהכרעת הקרב היא תוצאה של אפקט האש והלם ההסתערות; שהשגת האפקט-המירבי של אש תלוי בו. בלוחם עצמו — ברמת אימונו ובדיוק קליעתו; שהמנצח יהיה אותו צד אשר ידע בזמן הקצר ביותר, ובאופן הקולע ביותר, לירות את המספר הגדול ביותר של כדורים באויב כדי להשמידו. שהרי ללא כוונות לירי מידי, ללא כושר לפגוע, לא רק שייצור מצב של בוכו כוח, אלא אף

לא יושג האפקט הנחוץ — וממילא תגדלנה אבידותינו אנו. אכן, באימון מסוג זה יש לודא ששום דבר לא יהיה מעורפל ומופשט. כולו חייב להיות: מעשיות וריאליות של מצבי הקרב. חשוב הוא שתהיה ברורה ליחידות אלה, הן במבצעי הגנה והן במבצעי התקפה, הדרך לניצול מלוא אפקט האש על נקודת הכובד של הפעולה. מצד אחד יש להבהיר כי אין להשתמש

באש כל עוד אפשר להתקדם בלעדיה. אם אפשר — תודות לאש מסייעת, או כתוצאה מכך שאש האויב רתוקה לחלק אחר של הכוח, או בזכות ניצול פני הקרקע לתנועה ובשל עמדות אש טובות — להמנע משימוש באש, הרי על היחידה להמשיך להתקרב במהירות, כשהיא נכונה לפתיחה מיידית ומכוונת באש. מכל כלי נשקה, אל נקודת הכובד. השגת דבר זה מחייבת מהירות מתורגלת במעבר ממבנה תנועה-למגע של מגע-הסתערות, וכושר לניצול השטח הן לתנועה והן לתפיסת עמדות-אש.

תקריות מגע, כפי שהן מזדמנות בשדה-הקרב, הן גורם להשהיית הלחימה ולאיי ניצול כוח. במקרה שנגד חלק מהיחידות המסתערות תופנה פעולת האויב, אין היחידות האחרות צריכות להתערב, או לסייע להן — הן חייבות להמשיך, ולנצל את האפשרויות שנוצרו במצב זה. תמיד עדיף הוא לנצל כוח מול כל נקודת חולשה, "תפר" או סדק שבכוחות האויב — מאשר להפנות כוח למקום ששם האויב מגלה התנגדות.

נקודות דגש אלו תהיינה לקויות בחסר אם לא תשולב בהן, בכל מצב ומצב, תרגולת פשוטה המודאת את עירנות כוחותינו — והיא התרגולת לתצפית ואבטחה היקפיות, כלפי פעילות קרקע וכלפי פעילות אוויר של האויב כאחד.

יחד עם זה, על כל יחידת משנה אשר האויב ייצור מגע אתה, לפתח מיד מלוא עצמת האש נגדו, כדי להביא לאבידות בקרבו, ולמנוע העתקת אשו על יתר חלקי הכוח.

אם נוצר מגע — יש להסתער על האויב בכל המהירות, וע"י כל הכוח שנמצא תחת-היד באותו מקום ובאותו רגע. במצבים כאלה גודע ערך מכריע למהירות, ולהלם הנוצר על ידה. אין זה מצב שבו נובע הפתרון מהכנות או הערכות מצב — זהו פתרון שנקרא "אלתור", או במילים אחרות — תגובה מעשית למצב בלתי צפוי. על המפקד לחפש מגע כזה ומצבים כאלה, ולנצלם; רק אם יחפש — לא יופתע; ומאחר שנוצר מגע, אל ינתק אותו גם אם לפי הערכה עדיף הכוח האויב על כוחותיו הוא. דיווח מתמיד "אחורה" יאפשר אולי למפקד הגבוה יותר להתחילת היכן לרכז כוחו כדי לודא הצלחה.

ראייה כזאת את המחלקה הרובאית והפלוגה הטנקית אינה שאלת ארגון. זוהי סוגיה של פיקוד, שהארגון רק בא לסייע לו; שהרי, מה שנאמר לעיל נובע מההנחה בדבר איכות המנהיגות שבדרג יחידות אלו, וראייה נכונה של הקרב.

אין להסתפק בזה שיהיה יתרון שיאפשר להשיג במהרה הכרעה בקרב. יש להכין את היחידה לקרב, אולם בעיקר יש לשים דגש על הביצוע הנכון. לא "ניהול" של כוח יביא לתוצאות כאלה, אלא פיקוד עליו.

לסיכום, אצטט כאן דברי הרמטכ"ל באחד הכנסים, בהעלותו, כדוגמה לפקודה מושלמת, את אשר נאמר: "ויאמר ה' יהי אור — ויהי אור!".